

בלבבי משכן אבנה

USA 718.521.5231

שיעורי "בלבבי" מופיעים ב"קול הלשון" בארץ 073.295.1245

דע את שמחתך פרק יט' העליצות מכח התנועה

היציאה ממקום האור

כאשר האדם צריך לצאת מאותו מקום של הארה, מצד כך הגדרת הדבר הוא, שהוא צריך לחזור משם, הוא צריך לצאת משם, מהר המוריה יוצא אורה מלשון אור. יש לו יציאה מאותו מקום של אור, כאשר הוא צריך לצאת מאותו מקום, הוא תמיד רוצה להישאר עם אותה אבחנה שנקראת הארה. מכאן נובע הכבדות לעזוב את אותו מקום, שבו מונח ההארה, ששם מונחת השמחה.

שמחה בנפש במדרגה שבה אנחנו מדברים עכשיו, כל נקודה שהתגלתה לאדם יוצאת אצלו שמחה. זה הגילה שבדבר, היציאה מאותו מקום, וכשהוא מצליח להישאר באותו מקום, והיציאה משם הופכת להיות איטית, זה נקרא עלץ. זה העצלות דקדושה, הוא העל הצ', והוא רוצה להישאר שם לכן הוא מתעצל. הוא רוצה להישאר במל, ותרא אותו כי טוב לפי שנולד מהול (סוטה יב, א). כי הוא חוזר למקום שהכול האיר. הוא רוצה להישאר במקום שכולו ברור. כל מקום ומקום בנפש שאדם נמצא במקום הברירות, וזה הוא הגילה של השמחה. ההכרח שלו לצאת משם, והכבדות שלו לצאת משם היא בעצם האבחנה שנקראת עליצות שנתבאר, כבדות של האדם לצאת ממקום הבהירות.

לפי זה נבין מדוע העליצות הזאת גובלת בקרבה שתי הפכים, כל פעם שהאדם יוצא הוא יוצא מהדבר, הוא מוכרח לצאת מהדבר, אבל יש לו את הטעם הטוב של המקום שממנו הוא יצא, ואת הכבדות שלכן הוא יוצא בכבדות. אבל בכל פעם מונח כאן גם איזו שהיא נקודת יציאה, כאן יש איזו שהיא שמחה ועצבות משמשים בערבוביא. אנחנו

שמע ישראל ה' אלוקינו ה' אחד תל אביב תשס"ח

הגילוי של קריאת שמע שהוא שלוש פרשיות שהוא מגיע לרמ"ח אברי האדם שלב שלישי שבו מתגלה האחדות, אנחנו יונקים את אור האחדות מהאחדות המוחלטת של ה' אחד של שער הנ', משלשלים את זה ל"ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד" עד שזה מגיע לרמ"ח אברי האדם. כל השנה כולה אנחנו אומרים "ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד" בלחש, פעם אחת בשנה אומרים בקול רם, ביום הכיפורים, אז אנחנו דומים כמלאכים של מעלה, זה מבואר בשו"ע להלכה, אז אנחנו דומים כעין מעלה. ביום הכיפורים כאשר אנחנו מתעלים ומאחדים את הנשמה עם הגוף באופן מוחלט אנחנו מדמים את עצמנו לעליונים, כלומר מדמים את הגוף לנשמה, שמה אנחנו מנסים לגלות אחדות יותר עליונה. כידוע שיום הכיפורים הוא בבחינת הגילוי של שער הנ', זה אור החרות שיורדת לעולם, חרות ממלאך המוות, "חרות על הלוחות", על תקרי חרות, אומרים חז"ל "אלא חירות", איזהו יום שיש בו חירות ממלאך המוות, השטן, אומרים חז"ל בגמטרייה שס"ד, שליטת השטן שס"ד ימים בשנה חוץ מהיום האחרון שהוא שס"ה שזה יום הכיפורים, אז אין שליטה של השטן כי זה עלמא דחירות, חירות ממלאך המוות הוא סטן הוא יצר הרע הוא מלאך המוות, כמו שאומרת הגמרא בבבא בתרא.

יום הכיפורים הוא יום של חירות, כאשר יש לנו חירות גמורה אין לנו שום רע, אז אנחנו עולים לשער הנ'. מ"ט, הדברים שאנחנו משיגים בבחינת מ"ט פנים טהור, מ"ט פנים טמא, יש טהור מול טמא. אם יש טמא אין חירות. כאשר זה בבחינת "את רוח הטומאה אעביר מן הארץ", אין טומאה בעולם, זה בחינת יום הכיפורים, עיצומו של יום מכפר שאין טומאה בעולם, אז מתגלה שער הנ', אז אנחנו יכולים לומר "ברוך שם כבוד מלכותו" בקול רם, כי אנחנו משווים את זה ל"אחד" כביכול של הבורא. זו עליה של המהלך של "ברוך שם כבוד מלכותו" שזהו האחדות השנייה למדרגה של אחדות ראשונה, ואז אנחנו צריכים לקדש את רמ"ח אברנו לגלות שם אחדות עוד יותר עליונה.

אם כן, האחדות שמתגלה בכל קריאת שמע שהיא אחדות ברמ"ח אברי האדם, זו אחדות שיונקת מהאחדות של "ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד". והאחדות של "ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד" יונקת את האחדות מה"שמע ישראל ה' אחד". אי אפשר לבנות קומת רמ"ח בנויה באחדות אם לא קדם לה ה"שמע ישראל ה' ישראל ה' אחד" וה"ברוך שם כבוד מלכותו".

לפי זה נבין את מה שאמרנו בראשית הדברים שפתחנו, את דברי הגמרא במסכת ברכות "כל הקורא קריאת שמע ומדקדק באותיותיה מצננים לו את הגיהנום". שאלנו שאלה שורשית, מה יעזור צינון הגיהנום, בשלמא אם הוא עבר עבירה יעזור צינון של גיהנום, אבל אם האדם לא קיים מצוה מה יעזור הגיהנום, הרי הגיהנום לכאורה לא יברא לו שום אבר. מאיפה כן יצמח לו את אותו אבר. הסברנו שהאבר נמצא בכוח, ישנה חסימה, ע"י שנסיר את החסימה

הוא יצא לפועל. עכשיו נראה היכן שורש הדברים שנאמרו בהתחלה. אילו באנו לבנות מערכת של רמ"ח תיבות רמ"ח אברים כשלעצמה אין שם בכוח את כל האברים, היכן יש בכוח את כל האברים, מהאחדות העליונה. רמ"ח אברים כרמ"ח אברים בקריאת שמע אילו האדם מנסה רק לקרוא קריאת שמע שיש בה רמ"ח תיבות ומכוח כך לבנות את רמ"ח האברים, אם חסר לו אבר אחד מהיכן הוא ישלים את אותו אבר? אין לו. יש מאין? לא. מהיכן יכול להיות חידוש של אותו אבר. החידוש של אותו אבר מגיע מהאחדות העליונה. האדם נברא בבחינה של "בצלמנו כדמותנו" דמות של מטה כעין דמות של מעלה כביכול. אם חסר לי אבר מהיכן אני יכול להשלים את אותו אבר, מהדמות של מעלה שבדמות של מעלה אין חסרון.

אילו התחלת האברים היו נבנים ממני, בשעה אם חסר לאדם חסר אין לו מהיכן להשלים אותו, יעשה תרומת אברים. אבל אם שורש האברים הוא השתלשלות ממקור עליון, אם חסר בהתפשטות אבר אני צריך לחזור לשורש ומשם לחזור ולהמשיך את אותו אבר.

זה העומק של מה שאמרנו בראשית הדברים, שבבכוח קיים את אותו אבר רק יש לו חסימה להוציא אותו לפועל. איפה השורש של הבכוח שקיים באותו אבר. אני מתחיל את האחדות שבקריאת שמע מ"שמע ישראל ה' אלוקינו ה' אחד", הוא אחדות מוחלטת הוא אינסוף, אם הוא אינסוף הוא הכל שם לא חסר כלום. אני משלשל את אותה אחדות ל"ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד", גם שמה מתגלה נקודת אחדות, שם זה כבר אחדות שנתפסת לנבראים. מכוח אותה אחדות אני ממשיך את האחדות לאברים שלי.

"קרא ודקדק באותיותיה מצננים לו את הגיהנום" מה כוונת הדבר קרא ודקדק באותיותיה, איזה אותיות הוא דקדק, בפשטות קריאת שמע, זה האמת. אבל בעומק, הוא קורא ומדקדק באותיות, אז

כלומר הוא בונה אות על גבי אות מילה אחרי מילה לפי הסדר. אם כן הוא בונה קריאת שמע מבניין של "שמע ישראל ה' אלוקינו ה' אחד", לאחר מכן הוא בונה את ה"ברוך ה'" ולאחר מכן הוא מגיע ל"ואהבת" ל"והיה עם שמוע" ל"ויאמר". הוא מדקדק בסדר הבניין, מהיכן הוא יונק את אותה נקודת האחדות של בניין רמ"ח אברי האדם. זה לא רק שהוא דקדק באותיות עצמן שהוא לא החסיר ולא הדביק, שגם זה נכון כמו שבארנו בהתחלה, אלא הוא מדקדק באותיות בכך שהוא בונה את קריאת שמע בצורת בניין, הוא יונק את מקור האחדות מהפסוק הראשון, הוא משלשל את זה ל"ברוך שם" עד שהוא מביא את זה לרמ"ח אברי האדם בפועל.

קריאת שמע היא מתחילה מאחדות יתברך הפשוטה, מהאחדות של ה"ה' אחד", אבל היכן היא צריכה להביא את האדם, היא מביאה את האדם עד לדברים החומריים כפשוטו, אתה היציאה לשדה את אספת התבואה, היא בונה את רמ"ח אברי האדם שיהיו בהם נקודה של אחדות. אילו האדם לא נבנה בנקודה של אחדות הרי שהוא לא יכול להידמות לעליונים.

מבואר בדברי האר"י ז"ל בשער הכוונות, זה ידוע, שבצד קריאת שמע היא באבחנה מסוימת הכנה לתפילת העמידה. ישנה השאלה הידועה אם כן מדוע היא דאורייתא ותפילת העמידה דרבנן, לא נכנס לזה כרגע, איך יכול להיות שהדאורייתא הוא הכנה לדרבנן, לכאורה היה צריך להיות הפוך.

מהו עומק הדבר שקריאת שמע היא הכנה לתפילת שמונה עשרה לתפילת העמידה. הם הם הדברים שדברנו, תפילת העמידה האדם עומד מול בורא עולם, היא עמידה מלשון שהוא עומד מול בורא עולם, לא רק שהוא עומד ולא יושב, אלא "ונתתי לך מהלכים בין העומדים האלה" הוא עומד מול בורא, ה' שפתי תפתח ופי יגיד תהילתך" הוא כביכול עומד מול בורא עולם, והבורא עולם פותח את

שפתי האדם. תפילת העמידה היא בעולם העליון כידוע עולם האצילות ששם זה האבחנה שהאדם עומד לפני בוראו. במשל גשמי כאשר האדם עומד לפני מראה, אם לאדם יש שני ידיים גם במראה יש שני ידיים, אם לאדם יש שני רגליים גם במראה יש שני רגליים, אם חסר לו גם במראה חסר יד, וכן על זה הדרך. כאשר האדם עומד מול בוראו הוא צריך להיות במדרגה של "בצלמנו כדמותנו", דמות של מטה כעין דמות של מעלה. אם הדמות של מטה היא לא כעין הדמות של מעלה אז הוא לא עומד מול בוראו, הוא משהו אחר. איזה אדם יכול לעלות למעלה, מי שיש לו צורת אדם הוא מעין צלמו ודמותו כביכול של בורא העולם אז הוא יכול לעלות למעלה כי הוא דומה לעליונים. אבל אם אין לו צורת אדם, הוא לא דומה למי שנמצא למעלה, הוא לא דומה ל"צלמנו כדמותנו" של מעלה כביכול, הוא לא יכול להיכנס לשם.

בעולם למעלה נאמר "לא יגורך רע", אין חסרון, מי שהוא שלם הוא לא בעל מום כמו במעין בית המקדש שהוא מקום השראת השכינה הוא זה שיכול לעבוד, כהן בעל מום פסול לעבודה. מדוע הוא פסול לעבודה, מקום בית המקדש הוא מקום ההשראה שם שורה כביכול הצלם והדמות של מעלה, "זה שער השמיים" דמותם חקוקה בכיסא, דמות של יעקב אבינו נמצאת למטה ונמצאת למעלה, הוא זה שקידש את המקום, "הנה מלאכי אלוקים עולים ויורדים בו".

אם כן, אם יש לו דמות של מטה כעין דמות של מעלה, אז הוא דומה ללמעלה אז הוא יכול לעלות לשם. אבל אם הדמות של מטה לא דומה לדמות של מעלה אז כמובן שהוא לא יכול לעלות למעלה, כי הוא לא מתאים לשם. "מה לילוד אישה בינינו", אם הוא דומה לשל מעלה הוא יכול לעלות, אם הוא לא דומה לשל מעלה הוא לא יכול לעלות

■ המשך בע"ה שבוע הבא מהשיעור טעמי המצוות 008 שמע ישראל. תל אביב תשס"ח (פורסם לראשונה)

כבר נמצא בעפר, זו עצבות בוודאי שחלה על אדם הראשון בשעה שחטא, אז נאמר בו: (בראשית ג, יט) עפר אתה ואל עפר תשוב. (שם יז) בעיצבון תאכלנה, (פסחים קיח, א) אני ובהמתי נאכל באבוס אחד. כאן חלה מציאות של עצבות, מה היתה כאן העצבות, זה לא עצבות שתחילתה בעפר, זה עצבות שתחילתה בזה שהוא מחובר לנקודת השורש, וב־קללה שהוא מתקלל הוא צריך עכשיו לצאת מכאן, מגן עדן והוא גורש בחזרה אל, מעפר אתה ואל עפר תשוב. כאן מונחת העצבות דקדושה.

מאותו מקום, מחד הוא עוד מחובר למקור שממנו הוא נמצא, אבל הוא יוצא משם בה־דרגה, היציאה בהדרגה היא עצם השמחה שנשארת לו. כוח הכבוד של הכבוד שנשאר, עדיין נשאר לו מקור של שמחה. אבל הצירוף שלו לאט, לאט, למציאות היציאה מוליד בו אופן שנקרא עצבות.

כאן יש פנים אחרות במדרגה שנקראת עצבות ושמחה. עצבות רגילה, מהיכן היא באה, מיסוד העפר מעיקרו. עצבות פנימית, מאיפה היא באה, מההתרחקות מנקודת השורש. זה לא אותו עצבות תחתונה שמגיעה שהאדם

רואים את זה בנפשות בני אדם, אדם עבר תקופה מסוימת, כגון תקופת חגים, או תקופה של עליה, כל אחד לפי ערכו אבל משום מה הוא לא יכול להמשיך את התקופה הלאה, יש לו את הרשימו הטוב, שלאט לאט הוא הולך להסתלק, אבל נשאר מהמצב הקודם, יש לו את הכבודות שלכן הוא לא רוצה לצאת משם. אבל מאידך יש את העצבות להיכן שהוא צריך לצאת. ואז הוא יוצא בהדרגה.

אם כן, כל פעם שמתגלה האבחנה שנקראת על־ך, זה מהחיבור למקום השורשי שהאדם נמצא בו. יש את הכבודות שקשה לו לצאת

שמחה בהתרת הספקות פרק כ'

באים לכאורה לומר זאת בלשון שלנו, היינו מגדירים את הדבר, המוח שלו ידע הרבה חכמה. אבל איך שלמה המלך מגדיר את זה, לא מוחי אלא ליבי, ולא ידיעה אלא ראייה. שלמה המלך בהגדרתו מגדיר את החכמה, את השגתו בתורה הקדושה, על כל חלקיה באבחנה של ליבי ראה הרבה חכמה.

מה ההבדל בין ידיעה לראייה, משל למה הדבר דומה, מספרים לאדם שבמקום פלוני יש שמה דברים שהעין נהנית מראייתם, על דרך שנאמר בגמרא (בבא בתרא ד, א), על בניין בית הבית שבנה הורדוס, מי שלא ראה בניין הורדוס לא ראה בניין יפה מימיו, לפי שהוא בנה את זה באבנים שהיה להם צורה של ים, שהעין נהנית מראייתם. אז מי של־מד את אותה גמרא, הוא יכול לדעת איך היה נראה בניין הורדוס.

האם באמת יש לו חיבור לאותו בניין, הוא נהנה מאותו בניין, לא. הוא יודע שהיה כזה בנין, וכך הוא היה נראה. אבל מי שראה את בניין הורדוס, הוא ראה את הבניין היפה שיש, הרי שהיה לו תענוג לדבר, היה לו חיבור לדבר. וממילא שבניין הבית נחרב אז היה לו גם כאב. מי שהבית אצלו היה בחוש ולא בידיעה, אז גם ההעדר של הבית מוליד בו כאב. ליבי ראה הרבה חכמה, ליבו של שלמה המלך שראה הרבה חכמה, לא המוח שלו בלבד אלא גם מוח וגם לב, ולא ידיעה בלבד, אלא בחינה של ראייה.

לומד כל דבר יש לו התבוננות, איך להבין את הדבר, ויש לו צדדים איך להבין את הדבר. וכאשר הוא מבין את הדבר לאשורו, נפשט אצלו הדבר, אצלו התורה היא בבחינת של פקודי ה' ישירים משמחי לב. אין שמחה כה־תרת הספקות נאמר על ספק שממלא את הלב, וכפי העומק שהספק הזה ממלא את הלב, כך כאשר הוא נפשט, כך גודל השמחה שיש לאדם.

אבל מי שלא מתבונן להעמיק ולעיין בדבר, או שהוא מתבונן ומעמיק, אבל זה לא ספק שבאמת כואב לו אותו ספק, הוא אינו זוכה לדרגת "משמחי לב", כי שמחה איננה דבר שבמוח, אלא שמחה זה דבר שבלב. אז אם הספק אצלו הוא במוח, והספק אצלו הוא לא בלב. אז כאשר מתברר לו המידה של תורה, אז אין לו שמחה. כאשר יש לאדם ספק במוח, זה לא נוגע לליבו כלל, על זה לא נאמר הכלל: שאין שמחה כהתרת הספקות. פוק חזי כמה בני אדם לומדים תורה, ולא תמיד ניכר על פניהם, ובעומק יותר בליבם, שפקודי ה' ישירים משמחי לב.

משמחי לב

ביתר ביאור מהי השמחה הנדרשת לקנין התורה, נקדים את דברי שלמה המלך שאמר וליבי ראה הרבה חכמה (קוהלת א, טז). שלמה המלך החכם מכל האדם שהוא בא להגדיר, את השגת חכמתו, הוא מגדיר אותה בשני לשונות, בחכמת הלב ובראיית הלב, אם היינו

התנא באבות (ו, ה) מונה מ"ח קניינים שה־תורה הקדושה נקנית בהם, אחד מהם, זה שמחה. כשהתנא מונה את המידת שמחה, כאחד מקנייני התורה, ברור הדבר שלא מדובר בר כאן בשמחה של מצווה, אלא בשמחה של תורה. מה זה שמחה של תורה, אז מלבד כפשוטם של דברים, (תהלים יט, ט) פיקודי ה' ישירים משמחי לב, שמוזה לומדת הגמרא (תענית ל, א) דאבל אסור בדברי תורה, וכן יש גם אבחנה מצד גומרה של תורה, וכדברי חז"ל (שיר השירים רבה א, ט) עושים שמחה לגומרה של תורה, כגון כאשר האדם מסיים מסכתא, או סיום החמישה חומשי תורה. אבל עיקר קניין התורה שעליה מדבר התנא כאן זה לא שמחה לגומרה של תורה, אלא שמחה בעצם התורה עצמה בכל חלק מחלקי התורה, כמו שאבל אסור בכל חלק מחלקי התורה, [זולת מלימוד הלכות אבלות הדברים העצובים], הרי דשמחת הלב היא בכל חלק מחלקי התורה.

מה היא אותה שמחה, ידוע המאמר שכתב הרמ"א בתורת העולה (ח"ג טד), שאין שמחה כהתרת הספקות. והדברים צריכים ביאור, הרי לכאורה בתורה מצינו שיש דין של ושר־מחת בחגך ששם נאמר דין של שמחה, וכן יש דין של ושימח את אשתו אשר לקח, אך איזה שמחה של התרת הספקות יש כאן. אלא כוונת הדברים היא, את מי התורה הקדושה יכולה לשמח, אצל מי שכל לימוד ולימוד אצלו בתורה זה ספק, כלומר כשהוא

■ המשך בע"ה שבוע הבא מסדרת דע את שמחתך

פתיחה כללי לימוד האגדתא

של האותיות שנמצא באותו דבר. ידוע המחלוקת בין המדקדק־קים בשורשי לשון הקודש: 'פועל' הרי יש לנו שורש ב'ב' אותיות – 'לך', 'בא', וכן ע"ז הדרך. 'עצם' שלוש אותיות. אבל זה מחלוקת עצומה כבר בין המדקדקים הראשונים, האם כל שורש של שלוש אותיות הוא כפשוטו של שלוש אותיות, או שהוא בעצם שני שרשים של שני אותיות שנצטרפו גם יחד, פעמים שני האותיות מצטרפים והשלישית נופלת.

אבל בכל אופן הגדרת הדבר היא: בכל דבר ודבר שרוצים להבין אותו, אז מצרפים את האותיות השורשיות, דבר ראשון. [יש אופן לצרף גם את שאר האותיות, שזה רחב] אבל ההבנה השורשית: כל דבר ודבר שנוגעים בו, צריך להתבונן מה השורש של האותיות שנמצא בתוכו, וזה מהותו והווייתו של אותו דבר.

לפי"ז להבין, הגילוי של השורש, יוצר צירופים רבים מאד. ניתן דוגמא בעלמא: 'א' – 'ב', 'אב'. השורש של האב – אב ובן, 'אב' מלשון אבה – רצה, הפכנו את האותיות זה הפך להיות 'בא', זה עומק של אחדות נורא שנמצא באגדה. אחד מהפנים השורשיות של האחדות שנמצא באגדה, היא הצירוף של הדבר מחמת שורש האותיות שנמצא בו. אז בתחילה פעמים רואים אותיות, שמי לה אחת נראית כך, ומילה אחרת נראית אחרת. ניתן למשל את הדוגמא: 'א' – 'ב' – 'ל', זה אותיות של אָבֵל וזה גם אותיות של אָבֵל, מה השייכות אהדדי? לכאורה לא נראה שיש שום קשר. אבל בעומק, **אין לנו שום דבר בלשון הקודש, שאם האותיות השורשיות שלו הם אחד, שהוא לא מצורף.** אז בתחילת דרכו של אדם האדם צריך להבין קודם כל שזה מצורף, ולאט לאט ככל שהוא נכנס לעומק החכמה, הוא רואה את נקודת הצירוף. לכן כאשר באים לצרף, אז יש אופן כמו שהוזכר האדם מתברר נן מיד מה הוא הדבר והיפוכו של אותו דבר, וע"י כן הוא מגיע למהותו, ואז הוא מאחד את הדבר והיפוכו. ויש את האופן השורשי שהוזכר השתא, שהאדם לוקח את האותיות, ומצרף אותם לכל הצירופים שישנם, ואז הוא רואה את כל ההיקף של אותו דבר, ומחבר את הכל, וזה עומק האגדה שיכול לצרף. ואז מכח הצירופים האחרים, הוא משיג ג"כ את הצירוף עצמו, שנמצא עכשיו באותו דבר שבו הוא עוסק. ■ המשך בע"ה שבוע הבא מהשיעור

פתיחה כללי לימוד האגדתא מהסדרה אגדות השם באופן של בנין

יסוד המישי: 'דבר והיפוכו' עוד פעם - האגדה מאגדת ומצרפת, מה מפריד דבר? איפה ההפרדה השורשית שנמצאת בבריאה? ההפרדה השורשית שנמצאת בבריאה, היא הנקראת 'דבר והיפוכו'. אין לך דבר יותר נפרד מהפכו שלו, אז כפשוטו דבר והיפוכו הם שני הדברים הנפרדים ביותר.

אבל, 'דבר והיפוכו' כמו שכבר הוזכר, זה נקרא 'היפוכו' מאותו לשון שאני 'הופך' את הדבר. 'הפך קערה על פיה', 'ביקש איוב להפוך קערה על פיה', וכן ע"ז הדרך. הפכויות של דבר, מה שבפשוטו דבר והיפוכו הם נראים שני דברים הנפרדים ביותר שיש, בעומק, 'דבר והיפוכו' - זה אותו דבר, מצידו השני. לכן להבין ברור: כל דבר ודבר שרוצים להבין, צורת ההבנה שלו היא להבין בין מה היפך שלו, ומתוך הפכו נדע את מהותו שלו. כסדר בלשון חז"ל מה שהוזכר כאן במאמר הראשון, "ויהי ערב ויהי בוקר", "ברישא חשוכא והדר נהורא", ו"לית נהורא אלא מגו חשור כא", ישנה הבחנה מצד אור וחושך, אבל כהגדרה שורשית לעניינא דידן, **שום דבר לא נתפס בבריאה, אלא מכח היפוכו.** ולכן בכל דבר ודבר שהאדם נוגע בו, אחד מההתבוננויות השורשיות שהאדם צריך להתבונן: מה ההיפך של אותו דבר. [בדקות צריך לדעת, שיש דברים שיש להם יותר מהיפך אחד כפשוטו, רק יש היפך שורשי, ויש היפך של ענפים].

אבל בכל אופן, ההתבוננות בצורת הלימוד של האגדה, היא דייקא כמו שהוזכר ממקום של 'פירוד' למקום של 'אחדות'. 'שרי בפירודא', אבל הוא מסיים באחדות. ולכן, בכל דבר ודבר שמביטים, צריך להביט מה ההיפך של אותו דבר, ומההיפך של אותו דבר, אנחנו משיגים את הדבר עצמו. וזוהי ההשגה השלמה בדבר. היסוד שנאמר השתא, הוא אחד מהדברים היסודיים מאד בכל צורת לימוד החכמה. **כי לעולם: האדם לא ישיג דבר, אלא מהפכו שלו עצמו.** מהפכו שלו עצמו, הוא ישיג את אותו דבר.

יסוד שישי: 'צירוף האותיות' יסוד נוסף בלימוד צורת האגדה. הבריאה כולה נבראה בעשרה מאמרות, ובדקות יותר כמו שאומרת הגמ' בברכות כידוע: "יודע היה בצלאל לצרף אותיות שנבראו בהם שמים וארץ", כל הבריאה כולה, לא נבראה אלא בכ"ז אותיות, [כ"ב]. אבל בכל אופן הבריאה כולה נבראה "יודע היה בצלאל לצרף אותיות שנבראו בהם שמים וארץ", ולכן כל דבר ודבר שנמצא בבריאה נקרא 'דבר', מלשון שהוא נברא בדבר ה', בדבר ה' זה האותיות, והאותיות הם המקיימים והמחיים כל דבר, והשגת החכמה בכל דבר, היא ראשית: להתבונן מה השורש

1 בבא בתרא ט"ז, ע"א.

בלבביפדיה מחשבה

יום ד' 20:30

רח' קדמן 4

חולון

לפרטים 050.418.0306

בלבביפדיה עבודת ה'

יום ג' 20:30 בדיוק

רח' הרב בלוי 33

ירושלים

לפרטים 052.765.1571

ישראל 073.295.1245 • USA 718.521.5231 2>4>12

להצטרפות לרשימת העלון | לכל ענייני העלון bilvavi231@gmail.com

ספרי מאה שערים רח' מאה שערים 15, ירושלים. הפצת ספרי קודש רח' דוד 2, ירושלים 02.502.2567

02.623.0294 • ספרי אברמוביץ רח' קוטלר, 5 בני ברק 03.579.3829

רכישת ספרי הרב: ספרי אברמוביץ משלוח ברחבי העולם 03.578.2270 books2270@gmail.com